

Figyelj, figyeljél már, mi volt ez, kérdi az egyik, görnyedt, semmi, ne variáld már, nincs itt senki, az égvilágon senki, feleli a másik, inas, ááá, belém rúgtál, te szerencsétlen állat, vigyázzál már, jól van, na, hát lószart se látni itt, ilyen sötét nincs is, mintha vakok lennénk, esküszöm. De várjál már, öcsém, szerintem a nyomunkban vannak, tényleg hallok valami hörgést, vagy kaparást, persze, hogy hallasz, hülyegyerek, én kaparok a kezemmel, próbálok ásni, hátha erre kilyukadunk valahová. Hagyd már abba egy pillanatra, hogy fülelhessek kicsit, ehhe, erre nincs időnk, sietnünk kell, de akkor is, valami tényleg neszezik itt a közelben! Neszezik az anyád, mormogja az inas, de azért egy pillanatra csak abba hagyja a kövekkel teli föld kotrását. Teljes némaság ül a mellkasukon, mint egy kövér csecsemő. Aztán valami mégis megtöri a csendet, nem is oly távol mintha krákogna valaki. B-b-basszameg, dadogja a görnyedt, m-m-mondtam én, elhallgass, dörren a másik hangja, de feszült az is. Kapar tovább, még vadabban, mint az előbb. A kövek felsértik az ujját, érzi a sötétben is, hogy csurog a vér, melegen és lomha cseppekben. Mi van, ha tényleg megvakultunk, hallod, kérdi a görnyedt és remeg a hangja, hallom, te barom, nem vagyok süket. De mi van, ha vakok vagyunk, ha tényleg ennyi volt, ha tényleg lekapcsolták a villanyt örökre, mi van akkor, kiált fel az inas, akkor ez van, mi lenne, ne jártasd annyit a pofád, inkább segíts ásni, tudom, hogy itt át fogunk lyukadni végre. Elhallgatnak, ásnak mindketten, dobálják hátra a köveket. A homlokukról csöpög a veríték, sósan marja vak szemüket, majd szorjas ajkukra hullik. Olyanok vagyunk, mint két sperma, ahogy itt furakodunk, tesó, nyögi a görnyedt, és kimerülten, idegesen nevet, nem kaphatnak el, liheg az inas, és megtöri homlokát, én egy percig nem maradok itt tovább! Most megint a krákogás, és valami sóhajféle. Abba hagyják a kotorászást, felegyenesednek, merev izmokkal, mint a kutya, ha szagot fog, feszült nyakkal, száraz torokkal, fülüket hegyezve. Hallod, van itt valaki, és egészen közel, suttogja a görnyedt, itt krárog nem messze, hallottam én is, mondja az inas, és leoldja övéről kését. Ha közelebb ér hozzánk, a hasától a torkáig felmetszem, morogja sötétben, és odébb rúgom a beleit, mint a focilabdát. Idegesen röhög a görnyedt, sokáig nem is tudja abba hagyni. Mikor végre abba hagyja, egy ideig mintha fülükben visszhangozna a reszkető kacagás.

Zsibonganak az ujjak, mióta áshatnak, nem tudják, vakond módra alagutat kotortak a földbe, és nem is alagút ez már, hanem labirintus, omló falú, levegőtlen, gyökerek hálózják a falát és giliszták hemzsegnek a tapogatózó tenyér alatt. De a hangok csak nem hagyják őket, a hátuk mögött szuszogás és krákogás, ilyenkor még kétségbeesettebben, még nagyobb hévvel kaparnak, a bőrük még alig érez már. Olyanok vagyunk, lihegi a görnyedt, olyanok tisztára, mint a csapdába menekülő állatok, elhallgass, förmed rá az inas, nem vagyok kíváncsi a baromságaidra, de miközben ezt mondja, ő is érzi a fojtogató félelmet, és ahogy a levegő hiányától kóválygó fejfel egyre erőtlenebbül ássa a hol saras, hol kövektől kemény földet, már abban sem biztos, hogy ketten menekülnek itt. Mi van, gondolja, ha ez a pöcsfej, ez a féleszű itt mellettem valójában engem felügyel, nehogy aztán tényleg megszökjek, mi van, ha ez afféle fogyatékos spicli, gyerekagyú besúgó? Mert ostobának ostoba, azt nemcsak megjártassa, de lehet, direkt így választották ki, hogy ne tűnjön annyira veszélyesnek. Mi van, ha nincs itt rajtam kívül senki más? Mint a belekbe ragadt szar, olyanok vagyunk, dűnnyögi a görnyedt, az inas pedig fejét csóválva egyre dühödtében ás. Aztán már nem is ássa a földet, hanem üti-veri ököllel, akkorákat csap, mint üllőre a kalapács. Üti-veri, míg egyszer csak átszakad a föld, ő orra bukik, és lehunyja szemét, mert elvakítja a fényáradat, fekszik a hasán, földes, mocskos mindene, véresek az ujjai, de újra lát, csak éppenséggel annyira szűr ez a fény, hogy semmi kedve kinyitni a szemét. Hol vagyunk, mi történt, kérdezi a görnyedt, és megbotlik, és elesik ő is. Nagyon puffan. A másik vár kicsit, óvatosan pislog néhányat, és felemeli fejét.

Eltart egy percig, mire hozzászokik a ragyogáshoz, előbb csak homályos foltok, lassan formát öltenek. Sziklafalak mindenütt, vég nélkül a magasba törő sziklafalak, alattuk mélységes szakadék. Valami löszfalon fúrták át magukat, és most egy keskeny szirten hevernek, lebegve a semmiben. Mozdulatlan fekszik a görnyedt, bizonyára jól beverte a fejét, lassan feltápászkodik az inas. Körbenéz, a szirten felettük észrevesz egy szép kelmét viselő férfit, mellette fehér törölközőbe csavart aggastyán. Szétnyitható ikeás székben ücsörögnek és valami gyümölcslevet szürcsölnek. Kelj fel, suttog most. A földön fekvő felnyög, megmozdítja karját, de felállni még nem tud. Ő felpillant a két idegenre. A kelmét viselő férfi gögös arccal, ajkát biggyesztve figyel, az aggastyán meg mormog neki. Kik vagytok, kiált ő, és mit bámultok minket? A két idegen befejezi a társalgást, komótosan maguk mellé helyezik a gyümölcsleves poharakat. Turisták, kiált vissza a kelmés, és jól derül saját szellemességén. Én vagyok az idegenvezető, teszi hozzá a foghíjas aggastyán, és horkantva felröhög ő is. A földön heverő újra megpróbál feltápászkodni, de karja erőtlen, visszazuhan. Az inas ezúttal nem foglalkozik vele, nem segíti fel, őt most csak az érdekli, hogyan kapta vissza szeme világát, és hogy ki ez a két ismeretlen ember ott a szirten. Nyilvánvalóan elmebeteg, de miért jöttek ide, és egyáltalán hol a fenében vagyunk, zakatol az agya. Talán őket hallottuk ásás közben, talán nem is üldözött senki. Talán csak vakságomban hittem, hogy menekülnöm kell. Egy darabig nézik egymást a kelméssel, elmélyülten, csendesesen. Aztán megszólal a kelmés, és azt mondja, gyere fel ide hozzánk, ülj ide közénk, meglátod, mennyire más innét a kilátás. Ő rövid ideig töpreng, nem szívesen hagyja ott a társát, de mikor ránéz a földön heverőre, aki olyan szerencsétlenül tapogatózik, mint valami vaksi kölyökállat, úgy dönt, felmászik az idegenekhez. Nem tűnnek veszélyesnek, gondolja még, miközben szikláról sziklára húzódzkodik, nem ők zártak vaksötétségbe minket.

Baracklevet vagy narancslevet, kérdezi az aggastyán a törölközőben, és csontos testéből savanykás pincebűz árad. Köszönöm, semmit, fintorog ő, és letelepedik közéjük. Nem csinálnak mást, csak bámulnak ki a fejükből, nem is szólnak egymáshoz hosszú percekig, ő mégis úgy érzi, mintha valami kutya lenne az emberek lábánál. Hallja, ahogy háta mögött szürcsölgetik a gyümölcsleveket, ettől a hangtól elfogja az undor. Nézi a tájat, innen sem szebb a vidék, csak valahogy még eltűzöttabb, még idegenebb. Odalent még mélyebbnek tűnik a szakadék, felfelé még magasabba tör a hegy, és társa, a még mindig vakon kapálódzó, csak egy apró pont. Most nézik hárman, ahogy ott kúszik-mászik. Ő megszánja azt a pondró kis alakot, és már éppen

lekiabálna neki, hogy testvérem, várj, mindjárt felsegítlek, de a kelmébe öltözött mintha gondolataiban olvasna, felemeli kezét. Visszanyerted a látásodat, így már könnyedén kijuthatsz innét, ne fecséreld hát az idődet arra a nyamvadék tetűre. Úgy van, úgy van, fűzi tovább az aggastyán, és ültében csak úgy mellékesen meglebbenti fürdőköpenyét, amitől megint felcsap az a kesernyés bűz, siess, amíg teheted, hagyd itt ezt a helyet. Idelent kevesen mondhatják el magukról, hogy ilyen esélyt kapnak, folytatja a kelmés, mi pedig kevéssel állunk szóba, szól az aggastyán, majd kortyol egyet a poharából. Ott az a lépcső, nézd, mutatja a kelmés, ő észreveszi a szirt teteje felé kanyargó, a sziklafal oldalába vésett lépcsőfokokat. Bizony, bólogat az aggastyán, az a lépcső kivezet téged erről a helyről, mi is azon ereszkedtünk le ide. Ül közöttük, nézi a lépcsőt, sokáig bámulja, aztán egyszer csak feláll, és visszamászik világtalan társához. Hülye vagy, ember, kiáltja neki a kelmés, komplett elmebeteg vagy, ha visszautasítod ezt a lehetőséget! Ő nem fordul meg, még csak vissza sem szól. Azt ne hidd, hogy tovább várunk rád, üvölti a kelmés, van jobb dolgunk is, mint hogy egész álló nap téged kémleljünk! Lesz más, aki majd él a lehetőséggel, lesz más, aki nem olyan hálátlan, mint te. Úgy van, kárál az aggastyán, nem érünk rá egész nap, tovább kell vezetnem e nemes férfiút. Ő lehajol társához, nyirkos hóna alá nyúl és nehézkesen talpra segíti. Cserepes ajakkal suttog a görnyedt, köszönöm, barátom. Bizonytalanul áll a lábán, dülöngél kicsit, arcára a vakok tétova, félszeg mosolya ül. Nem értem, dűnnyögi, hogy én miért nem nyertem vissza a látásomat, nem értem, miért maradtam vak.